

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3196/2549

นางมี ภักดีโพธิ์จอก นางประภา ภักดีโพธิ์จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.พ. มาตรา 27, ป.วิ.อ. มาตรา 15, ป.อ. มาตรา 83, ป.อ. มาตรา 90, ป.อ. มาตรา 91, ป.อ. มาตรา 177, ป.อ. มาตรา 180, ป.อ. มาตรา 264, ป.อ. มาตรา 265, ป.อ. มาตรา 266, ป.อ. มาตรา 268, ป.วิ.อ. มาตรา 35

ย่อ / หลักกฎหมาย

แม้ในวันเกิดเหตุจะไม่ใช่วันนัดพิจารณาทั้งในคดีแพ่งและคดีอาญาและคู่ความไม่ได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลออกนั่งพิจารณาคดีเพื่อไกล่เกลี่ยข้อพิพาท แต่ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลได้นัดคู่ความให้มาศาลเพื่อเจรจากันในห้องพักของผู้พิพากษาหัวหน้าศาล ถือได้ว่าคู่ความมาศาลและขอให้ศาลนั่งพิจารณาไกล่เกลี่ยข้อพิพาท แม้การไกล่เกลี่ยจะได้กระทำในห้องพักของผู้พิพากษาหัวหน้าศาลมิใช่ในห้องพิจารณาคดีของศาล แต่เพื่อความสะดวกแก่การที่คู่ความจะได้เจรจาทกลงกัน ถือว่าศาลได้ดำเนินกระบวนการพิจารณาในศาลโดยชอบแล้ว เมื่อคู่ความอยู่ต่อหน้าศาลในการพิจารณาคดีของศาลและโจทก์แถลงขอถอนฟ้องด้วยวาจาในศาลนั่นเอง ศาลชั้นต้นจึงมีอำนาจที่จะรับคำแถลงขอถอนฟ้องด้วยวาจาได้ ศาลชั้นต้นจดยางานกระบวนการพิจารณาในคดีอาญาว่าเวลา 10 นาฬิกา คู่ความร่วมกันแถลงว่าสามารถตกลงเจรจาในเรื่องทรัพย์สินมรดกของ ม. ได้ข้อยุติและแบ่งกันได้แล้ว โจทก์จึงไม่ติดใจดำเนินคดีแก่จำเลยต่อไป ขอลถอนฟ้อง อนุญาตให้โจทก์ถอนฟ้อง จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ ส่วนในคดีแพ่ง ศาลชั้นต้นจดยางานกระบวนการพิจารณาว่า ให้คู่ความไปจัดทำสัญญาประนีประนอมยอมความและมาทำยอมกันในเวลา 14 นาฬิกา ของวันนั้น แต่เมื่อในตอนบ่ายของวันนั้นไม่มีการทำสัญญาประนีประนอมยอมความและพิพาทตามยอมกัน การถอนฟ้องในคดีอาญาย่อมไม่มีผล การที่ศาลชั้นต้นด่วนอนุญาตให้ถอนฟ้องและมีคำสั่งจำหน่ายคดีอาญาจากสารบบความไปก่อน โดยไม่รอให้คู่ความทำสัญญาประนีประนอมยอมความในคดีแพ่งให้เสร็จไปพร้อมกัน จึงเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยผิดหลงและผิดระเบียบว่าด้วยการพิจารณาคดีตาม ป.วิ.พ. มาตรา 27 ประกอบ ป.วิ.อ. มาตรา 15 โจทก์ขอให้เพิกถอนได้ (ประชุมใหญ่ครั้งที่ 2/2548)กรณีสืบเนื่องมาจาก

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83, 90, 91, 177, 180, 264, 265, 266 และ 268 ระหว่างไต่สวนมูลฟ้องเมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2544 คู่ความแถลงขอเลื่อนคดีเพื่อเจรจาทกลงกัน ศาลชั้นต้นอนุญาตให้เลื่อนไปนัดไต่สวนมูลฟ้องวันที่ 12 ธันวาคม 2544 เวลา 9 นาฬิกา วันที่ 26 พฤศจิกายน 2544 เวลา 10 นาฬิกา โจทก์ ทนายโจทก์ จำเลยและทนายจำเลยมาศาล และแถลงร่วมกันว่า สามารถตกลงเจรจาในเรื่องทรัพย์สินมรดกของนายมังกร ได้ข้อยุติและแบ่งกันได้แล้ว โจทก์จึงไม่ติดใจดำเนินคดีแก่จำเลยต่อไป ขอลถอนฟ้อง จำเลยไม่ค้าน ศาลชั้นต้นอนุญาตให้โจทก์ถอนฟ้อง และมีคำสั่งให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ ตามรายงานกระบวนการพิจารณาฉบับลงวันที่ 26 พฤศจิกายน 2544 ต่อมาวันเดียวกันโจทก์ยื่นคำร้องว่าการถอนฟ้องคดีอาญามีเงื่อนไขว่าโจทก์กับจำเลยต้องทำสัญญาประนีประนอมยอมความในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ 2003/2544 ก่อน โจทก์ลงลายมือชื่อถอนฟ้องโดยสำคัญผิดและไม่ได้สมัครใจ ขอให้งดจำหน่ายคดี

ศาลชั้นต้นยกคำร้อง วันที่ 3 ธันวาคม 2544 โจทก์ยื่นคำร้องว่า ที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้จำหนายคดีออกจากสารบบความ เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาที่ผิดระเบียบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 27 ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 15 เพราะการถอนฟ้องคดีอาญาต้องทำเป็นคำร้อง แต่โจทก์มิได้ยื่นคำร้องขอถอนฟ้องแต่อย่างใดและการถอนฟ้องมีเงื่อนไขว่าต้องตกลงทำสัญญาประนีประนอมยอมความในคดีแพ่งก่อน ขอให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าวแล้วไต่สวนมูลฟ้องต่อไป ศาลชั้นต้นมีคำสั่งเมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2544 ว่ากรณีไม่มีเหตุให้มีการเพิกถอนคำสั่งจำหนายคดีนี้ ให้ยกคำร้อง โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 4 พิพากษายืน โจทก์ฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยโดยมติที่ประชุมใหญ่เห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 35 บัญญัติเกี่ยวกับการถอนฟ้องคดีอาญาว่า คำร้องขอถอนฟ้องคดีอาญาจะยื่นเวลาใดก่อนมีคำพิพากษาของศาลชั้นต้นก็ได้ และคดีความผิดต่อส่วนตัวนั้นจะถอนฟ้องในเวลาใดก่อนคดีถึงที่สุดก็ได้ มิได้บัญญัติถึงวิธีถอนฟ้องว่าจะต้องทำเป็นคำร้องแต่วิธีเดียวเท่านั้น หากคู่ความมาอยู่ต่อหน้าศาลและแถลงขอถอนฟ้องด้วยวาจาย่อมไม่ห้ามศาลที่จะยอมรับคำแถลงขอถอนฟ้องด้วยวาจาที่ได้กระทำในศาล โดยจดข้อความขอถอนฟ้องนั้นลงไว้ในรายงานกระบวนการพิจารณาหรืออาจจะกำหนดให้โจทก์ถอนฟ้องโดยทำเป็นคำร้องขอถอนฟ้องก็ได้แล้วแต่ศาลจะเห็นสมควร เรื่องนี้แม้ในวันเกิดเหตุจะไม่ใช่วันนัดพิจารณาทั้งในคดีแพ่งและคดีอาญาและคู่ความไม่ได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลออกนั่งพิจารณาคดีเพื่อไกล่เกลี่ยข้อพิพาท แต่ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดขอนแก่นได้นัดคู่ความให้มาศาลเพื่อเจรจากันในห้องพักของผู้พิพากษาหัวหน้าศาล ถือได้ว่าคู่ความมาศาลและขอให้ศาลนั่งพิจารณาไกล่เกลี่ยข้อพิพาท แม้การไกล่เกลี่ยจะได้กระทำในห้องพักของผู้พิพากษาหัวหน้าศาลมิใช่ในห้องพิจารณาคดีของศาล แต่ก็เพื่อความสะดวกแก่การที่คู่ความจะได้เจรจากลลงกัน ซึ่งห้องพักของผู้พิพากษาหัวหน้าศาลก็อยู่ในศาลเช่นเดียวกับห้องพิจารณาคดีของศาล ถือว่าศาลได้ดำเนินกระบวนการพิจารณาในศาลโดยชอบแล้ว เมื่อคู่ความอยู่ต่อหน้าศาลในการพิจารณาคดีของศาล และโจทก์แถลงขอถอนฟ้องด้วยวาจาในศาลนั้นเองก่อนศาลชั้นต้นมีคำพิพากษา ศาลชั้นต้นจึงมีอำนาจที่จะรับคำแถลงขอถอนฟ้องด้วยวาจาได้โดยชอบ ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ข้อต่อไปว่า การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาตให้โจทก์ถอนฟ้องคดีนี้และจำหนายคดีออกจากสารบบความ เป็นคำสั่งที่ผิดหลงและผิดระเบียบหรือไม่ เห็นว่าโจทก์ฟ้องจำเลยเป็นคดีแพ่งและคดีอาญาคดีนี้เกี่ยวข้องกับมรดกของนายมังกร ศาลชั้นต้นไกล่เกลี่ยคู่ความทั้งในคดีแพ่งและคดีอาญาไปในคราวเดียวกันเจตนาในการไกล่เกลี่ยก็เพื่อยุติข้อพิพาททั้งในคดีแพ่งและคดีอาญาโดยการทำสัญญาประนีประนอมยอมความกันในคดีแพ่งและโจทก์ถอนฟ้องคดีอาญาให้เสร็จไปทั้งสองคดีในคราวเดียวกัน ดังนั้น แม้คู่ความจะตกลงกันในคดีแพ่งได้และโจทก์ยอมจะถอนฟ้องคดีอาญา ศาลชั้นต้นก็ต้องทำสัญญาประนีประนอมยอมความและพิพากษตามสัญญาประนีประนอมยอมความในคดีแพ่งไปพร้อมกับอนุญาตให้โจทก์ถอนฟ้องและจำหนายคดีอาญาไปในคราวเดียวกันเพื่อให้คดีทั้งสองยุติไปตามเจตนาในการไกล่เกลี่ยและเจรจากลลงกัน การที่ศาลชั้นต้นจดยางานกระบวนการพิจารณาในคดีอาญาว่าเวลา 10 นาฬิกา คู่ความร่วมกันแถลงว่า สามารถตกลงเจรจาในเรื่องทรัพย์สินมรดกของนายมังกรได้ข้อยุติและแบ่งกันได้แล้ว โจทก์จึงไม่ติดใจดำเนินคดีแก่จำเลยต่อไป ขอลถอนฟ้อง จำเลยไม่ค้าน พิเคราะห์แล้ว โจทก์และจำเลยตกลงกันได้ อนุญาตให้โจทก์ถอนฟ้อง จำหนายคดีออกจากสารบบความ ส่วนในคดีแพ่งศาลชั้นต้นจดยางานกระบวนการพิจารณาว่าให้คู่ความไปจัดทำสัญญาประนีประนอมยอมความและมาทำยอมกันในเวลา 14 นาฬิกา ของวันนั้น แสดงว่า ศาลชั้นต้นเข้าใจผิดไปว่าคู่ความจะทำสัญญา

ประนีประนอมยอมความและมีการพิพากษาตามสัญญาประนีประนอมยอมความในคดีแพ่งในตอนบ่ายของวันนั้นโดยไม่มีปัญหาอุปสรรคใด แต่เมื่อปรากฏว่าในตอนบ่ายของวันนั้นไม่มีการทำสัญญาประนีประนอมยอมความและพิพากษาตามสัญญาประนีประนอมยอมความกัน ซึ่งไม่ว่าจะเป็นเพราะเหตุใดก็ตาม ย่อมไม่เป็นไปตามเจตนาในการไกล่เกลี่ยและการเจรจาตกลงของโจทก์ การถอนฟ้องในคดีอาญาย่อมไม่มีผล ดังนั้น การที่ศาลชั้นต้นด่วนบันทึก رایงานกระบวนพิจารณาในคดีอาญาว่า โจทก์ขอถอนฟ้อง จำเลยไม่ค้าน ศาลอนุญาตให้ถอนฟ้อง และมีคำสั่งจำหน่ายคดีอาญาจากสารบบความไปก่อน โดยไม่รอให้คู่ความทำสัญญาประนีประนอมยอมความในคดีแพ่งให้เสร็จไปเพื่อให้คดีทั้งสองยุติไปพร้อมกันในคราวเดียวกัน จึงเป็นการดำเนินกระบวนพิจารณาโดยผิดพลาด และผิดระเบียบว่าด้วยการพิจารณาคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 27 ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 15 โจทก์จึงขอที่จะขอให้เพิกถอนเสียได้ ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 4 พิพากษามานั้น ไม่ต้องด้วยความเห็นของศาลฎีกาพิพากษากลับ ให้เพิกถอนคำสั่งจำหน่ายคดีของศาลชั้นต้น ให้ศาลชั้นต้นดำเนินการไต่สวนมูลฟ้องแล้วมีคำพิพากษาหรือคำสั่งใหม่ตามรูปคดี.

องค์คณะ

สิทธิชัย รุ่งตระกูล · วิวิทย์ หิรัญรุจิพงศ์ · วิเทพ พัชรภิญโญพงศ์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) – deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/3196/2549>